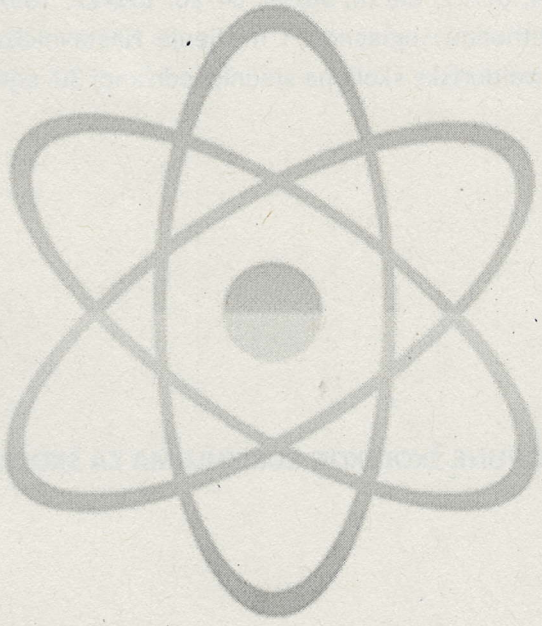

SREDNJA WALDORFSKA ŠKOLA U RIJECI

Na temelju članka 28. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20, 151/22, 155/23, 156/23), a na prijedlog V.d. ravnatelja, uz prethodnu suglasnost i mišljenje Nastavničkog vijeća i Vijeća roditelja, Školski odbor Srednje waldorfske škole na sjednici održanoj 30. siječnja 2025. godine donosi

IZMJENE I DOPUNE ŠKOLSKOG KURIKULUMA ZA ŠKOLSKU GODINU 2024./2025.

Sadržaj

1. OBVEZNI KURIKULUM 4

1.1. CILJEVI I ZADAĆE ODGOJA I OBRAZOVANJA U SREDNJOJ ŠKOLI 4

1.2. TEMELJNE ODREDNICE ODGOJNO-OBRAZOVNOG I NASTAVNOG RADA WALDORFSKE ŠKOLE 4

1.3. OPĆI CILJEVI WALDORFSKE PEDAGOGIJE 5

1.4. POSEBNI CILJEVI WALDORFSKE PEDAGOGIJE 6

1.4.1. Životni i aktualni ciljevi Škole: 6

1.4.2. Vrijednosti kojima teži program Škole: 6

1.4.3. Misija i vizija Škole 7

1.4.4. Razrada ciljeva 7

1.5. NAČELA WALDORFSKOG KURIKULUMA 9

1.6. OPĆE DIDAKTIČKO-METODIČKE ODREDNICE NASTAVNOG PROGRAMA 9

1.7. PROCESI UČENJA I POUČAVANJA 10

1.8. HORIZONTALNA I VERTIKALNA ORGANIZACIJA NASTAVNIH SADRŽAJA 13

1.9. NASTAVA I OSTALI ODGOJNO-OBRAZOVNI OBLICI RADA 14

2. ŠKOLSKI KURIKULUM 15

2.1. IZVANUČIONIČKE AKTIVNOSTI I MJEŠOVITO POUČAVANJE 15

2.2. DODATNA NASTAVA 19

2.3. SVEČANOSTI I AKTIVNOSTI U ŠKOLI 20

2.4. Godišnji plan i program rada stručnih skupina za školsku godinu 2024./2025. 21

2.4.1. Plan rada stručne skupine jezičnih predmeta i književnosti 21

6.7.2. Plan rada stručne skupine društveno-humanističke skupine predmeta 22

2.4.2. Plan rada stručne skupine prirodoslovne skupine predmeta 23

2.4.3. PLAN RADA STRUČNE SKUPINE UMJETNIČKE GRUPE PREDMETA i TZK 25

3. SAMOVREDNOVANJE ŠKOLE 28

4. METODOLOGIJA SAMOVREDNOVANJA 28

5. ANALIZE NASTAVNOG PROCESA 28

6. RAZVOJNI PLAN I PROGRAM RADA ŠKOLE 29

6.1. Strategija razvoja Srednje waldorfske škole u Rijeci 29

6.1.1. Misija i vizija srednje waldorfske škole u Rijeci 29

6.1.2. Analiza trenutnog stanja 29
6.1.3. Razvoj obrazovnih programa 31
6.1.4. Profesionalni razvoj učitelja 31
6.1.5. Unapređenje infrastrukture 31
6.1.6. Promocija škole 31
6.1.7. Održivi razvoj 32
6.1.8. Mjerenje uspješnosti i razvoj sustava kvalitete 32

1. OBVEZNI KURIKULUM

1.1. CILJEVI I ZADAĆE ODGOJA I OBRAZOVANJA U SREDNJOJ ŠKOLI

Srednja waldorfska škola predstavlja razinu odgoja i obrazovanja kojoj je funkcija osiguravanje stjecanja opće-obrazovnih znanja, vještina i kompetencija prema odobrenom kurikulumu Srednje waldorfske škole u Republici Hrvatskoj, odnosno Srednje waldorfske škole u Rijeci. Opći odgoj i obrazovanje osigurava učenicima temeljna znanja, vještine i kompetencije koji su potrebni za daljnji nastavak školovanja ili za druge aspekte života s obzirom na osobne afinitete i odabire. Također, waldorfski srednjoškolski općeobrazovni kurikulum omogućuje holističku edukaciju čovjeka u svim aspektima što uključuje područja jezičnog obrazovanja, umjetnosti, prirodoslovno-znanstvenih i društveno-humanističkih sadržaja.

Učenike treba osposobiti za razumijevanje i kritičko promišljanje svijeta u kojemu žive, razumijevanje sebe, svoje pozicije u svijetu s obzirom na prošlost i sadašnjost u svijetu prirode, društva, te čovjekovom odnosu prema prirodi i društvu, ljudskom stvaralaštvu, materijalnim duhovnim vrednotama te međuljudskim odnosima.

Društveno-političke, gospodarske, radno-tehnološke, informacijske i druge promjene, promjene u svijetu rada i sve dinamičniji razvoj znanosti nameću školi zahtjev za uspostavljanjem nove kulture poučavanja i učenja koja će pridonijeti razvoju aktivnih i odgovornih pojedinaca, otvorenih za promjene, motiviranih i osposobljenih za cjeloživotno učenje.

1.2. TEMELJNE ODREDNICE ODGOJNO-OBRAZOVNOG I NASTAVNOG RADA WALDORFSKE ŠKOLE

Osnova waldorfskog osnovnog obrazovanja je antropologijsko-psihologijska.

Waldorfska je pedagogija usmjerena na dijete i njegov cjeloviti razvoj te su didaktika i metodike uspostavljene kao didaktika i metodike pojedinih razvojnih faza. To je u skladu s orijentacijom na odgajanje djeteta primjereno njegovoj životnoj odnosno razvojnoj dobi: ni prerano ni prekasno, već u pravo vrijeme. Zadaća waldorfske školske pedagogije je da na razvojne potrebe djeteta od 14 - 18 godine odgovori pedagoškim aranžmanom koji će omogućiti da dijete po uspostavljenoj vertikali osjećaja, mišljenja i volje tijekom prethodnog sedmoljeća (u osnovnoj školi) nadograđuje svoje intelektualne snage prema kritičkom i analitičkom promišljanju te jača osjećajne, psihološke i voljne aspekte svog bića. množina umjetničkih, radnih i spoznajnih predmeta s fenomenološkom metodom učenja, razvija višeslojnu i bogatu osjetilnost, osjećajnost i mišljenje na i o stvarnim, konkretnim pojavama i procesima. Stoga je nastava zanimljiva jer a) adolescent ima prilike samostalno otkrivati čuda, b) svatko nađe znanstveno, umjetničko ili radno područje koje baš njemu/njoj odgovara i zanima, c) daje se vremena za poniranje i promišljanje, d) čuje se njihov glas jer učenici imaju prilike izraziti na različite načine svoj doživljaj i promišljanja o proučavanome, e) tako predmetno široki i međupovezani kurikulum uz mogućnost učenicima da dubinski proučavaju

međupovezanosti u svijetu prikladno njihovim intelektualnim, emotivnim i moralnim razvojnim kapacitetima dovodi ih do ljekovitog uvida o smislu u svijetu i sebe u svijetu.

Sve veća specijalizacija, ekološka i društvena kriza, dominacija isključivog materijalističkog pogleda na svijet kao i preplavljenost medijima i tehnologije svih životnih područja, čine nedvojbenim da prijeti ozbiljna opasnost da čovjek sve više nestaje iz kulture kao subjekt i stvaralac, pri čemu ne uspijeva ostvariti te svoje temeljne ljudske potrebe što se ogleda u krizi društvenih struktura i ustroja. Waldorfska pedagogija u svojoj temeljnoj intenciji nastoji upravo djelovati i impulsirati u društvo područje ljudskog te prije svega kreativnog (koje je jedini način iznalaženja novih rješenja u kriznim situacijama) i aktivno pridonijeti njegovu njegovanju. I zato je temeljna zadaća škole: osposobiti mlade ljude za aktivno sučeljavanje sa suvremenim društvom, kulturom i tehnikom. Mladi čovjek treba biti spreman za svijet u kojem živi. Ne smije u svijetu biti podređen i neupitno ga prihvaćati, nego treba biti sposoban prema njemu se aktivno, kritički odnositi, stvoriti viziju boljeg svijeta centriranog oko ideje humanosti i čovjekovih potreba te u skladu s tim postojeći svijet odgovorno kreirati. Kako bi mladi čovjek mogao rasti bez straha od budućnosti, s pozitivnom okrenutošću prema svijetu, treba prostor koji mu to omogućuje. Time se dobiva širi odgojni zadatak: tjelesno, duševno i duhovno zdravlje mladog čovjeka.

U skladu s time, waldorfska srednja škola postavlja sebi opće i posebne ciljeve koji se slijede u implementaciji čitavog kurikuluma.

1.3. OPĆI CILJEVI WALDORFSKE PEDAGOGIJE

Pod općim se ciljevima podrazumijeva:

- opće obrazovanje u područjima prirodoslovlja, društveno-humanističke sfere, umjetnosti i jezika
- razvijanje pismenosti, sposobnosti izražavanja i stvaranja na hrvatskom jeziku
- pružanje potpore razvoju identiteta učenika (osobnog, socijalnog), te razvoj svijesti o kulturnom i nacionalnom identitetu, uz istovremeno razvijanje svijesti o pripadanju svjetskoj zajednici i humanističkoj kulturnoj tradiciji
- upoznavanje s hrvatskom, europskom i svjetskom kulturnom tradicijom
- upoznavanje drugih kultura, uz ostalo i učenjem stranih jezika
- podupiranje tjelesnog, duševnog i emocionalnog razvoja u skladu sa sposobnostima i zakonitostima razvoja (na koje se sposobnosti i dimenzije osobnog razvoja stavlja težište formulirano je posebnim ciljevima)

1.4. POSEBNI CILJEVI WALDORFSKE PEDAGOGIJE

U prvom razredu srednje škole adolescent je razvojno spreman za analitičko razmišljanje i promišljanje alternativa, ali često svijet vidi crno-bijelo. Stoga se u nastavi istražuju polariteti i kontrasti, odražavajući fizičke i emocionalne promjene koje se događaju u ovoj fazi adolescencije postavljajući temelje za nijansirano i apstraktno razmišljanje. U drugom srednje adolescent nastoji razumjeti procese, rast i transformaciju, onako kako ih doživljava u vanjskom svijetu - i unutar sebe te se potiče komparativno razmišljanje unutra društvenih i prirodnih znanosti. U trećem razredu srednje škole učenik posjeduje veću sposobnost samorefleksije te se nalazi u potrazi za vlastitim identitetom. U nastavi se obrađuju pozitivni primjeri velikih umjetnika, povijesnih ličnosti i znanstvenika koji adolescentu mogu pomoći u definiranju sebe i svog životnog puta. U zadnjoj fazi školovanja adolescent dostiže horizont analitičkog i kreativnog razmišljanja. U toj fazi nastoji sintetizirati znanje i iskustvo. Nastavni plan i program potiče sposobnosti sagledavanja problema s višestruka gledišta, pronalaska zajedničkih elemenata te identificiranju kreativnih rješenja. Razvija se globalna svijest te postavljaju kritična pitanja o problemima svijeta. Stoga su djeca po završetku srednje waldorfske škole odmah ili uz pripremu potpuno spremna pristupiti državnoj maturi u svim predmetima mature. Tada je naime, mladi čovjek u cijelosti spreman za pripremu državne mature bez posebnog stresa. Pripremu za državnu maturu provoditi ćemo za grupu glavnih predmeta već od prvog razreda, a intenzivno za učenike koji to budu trebali po završetku 4. razreda srednje waldorfske škole.

1.4.1. Životni i aktualni ciljevi Škole:

- rad s učenicima po načelima waldorfske pedagogije i njeno osuvremenjivanje
- povezivanje sa svijetom i istraživanjem istog različitim aktivnostima
- optimalno financiranje Škole i sudjelovanje u projektu izgradnje Waldorfskog kampusa u Rijeci

1.4.2. Vrijednosti kojima teži program Škole:

- holistički odgoj i obrazovanje adolescenata
- salutogeni aspekt waldorfske metode kroz implementaciju kurikuluma
- implementacija programa koji je u skladu s ljudskim pravima te pravima i obvezama djece
- osiguravanje stjecanja temeljnih (općeobrazovnih) sposobnosti u skladu s razvojem društva, znanstvenih spoznaja i dostignuća te razvojem informacijsko-komunikacijskih tehnologija
- poticanje i razvijanje samostalnosti, samopouzdanja, odgovornosti i kreativnosti učenika
- stjecanje svijesti o kulturnoj baštini i ulozi čovjeka kao građanina svijeta
- vrednovanje hrvatskoga književnoga jezika

- vrednovanje kvaliteta stranih jezika i pripadajućih kultura
- poticanje na cjeloživotno učenje.

1.4.3. Misija i vizija Škole

Holistička edukacija adolescenata cjelovitim pristupom svim dijelovima ljudskog bića (intelekt, duša, duh i tijelo) što se temelji na pomnom i kreativnom promišljanju implementacije sadržaja kurikuluma u funkciji cjelovitog razvoja usklađeno s potrebama uzrasta te individualnim potrebama. Škola teži omogućiti i poticati pravo svakog djeteta da u procesu odrastanja i školovanja razvija kreativnost i sve svoje potencijale te odrasta u slobodnog i odgovornog čovjeka koji može dati realan i kreativan doprinos društvu.

1.4.4. Razrada ciljeva

1.4.4.1. Poticati i razvijati otvorenost za promjene i sposobnost rješavanja problema

Zahtjev pripremanja za život i za samostalno kreiranje mjesta u svijetu polazi od temeljnog obilježja suvremenog svijeta, a to je promjena. Stoga se mladi čovjek ne može završno pripremiti za život u doba odraslosti, nego se treba pripremiti da stalno prati promjene (cjeloživotno uči), da bude osjetljiv na svijet oko sebe, da promjene kritički prihvaća i razumije te da se s njima zna ophoditi. Pretpostavka za to jest osjetljivost za pojave oko sebe, sposobnost postavljanja problema i živo, pokretljivo mišljenje koje treba razvijati od ikoničkog mišljenja, preko razumijevanja do sposobnosti samostalnog uočavanja, formuliranja i rješavanja problema.

1.4.4.2. Stvarati uvjete razvoja sposobnosti i spremnosti za komunikaciju

Suvremeni način života i upućenost na obnašanje niza životnih uloga, aktivna obiteljska, pozivna i društveno-politička uloga čovjeka u svijetu zahtjeva razvijene komunikacijske sposobnosti koje nisu samo sposobnost uporabe (situaciji primjerenih formi) govora, već su sposobnost iznošenja vlastitog mišljenja, sposobnost dijalogiziranja, argumentiranja vlastitog mišljenja i spremnost (volju) za komunikaciju. Zato se razvoj općih komunikacijskih sposobnosti smatra značajnim obrazovnim ciljem koji se postupno i u svim nastavnim sadržajima ostvaruje, a posebno se potiče umjetničkom nastavom koja njeguje slobodu svih oblika izražavanja. Naučiti izraziti svoje mišljenje, osjećaje i htijenja na kulturi prihvatljivi, ali kreativan način - znači stvoriti osnovu za daljnji razvoj komunikacijske kompetencije, odnosno demokratske kulture.

1.4.4.3. Poticati i razvijati povjerenje u vlastite sposobnosti (samopouzdanje)

Slobodno i odgovorno postaviti se prema životu može samo pojedinac koji je razvio samopoštovanje i realnu sliku o sebi. A škola tomu može pridonijeti poticanjem iskustva isprobavanja i upoznavanja vlastitih mogućnosti, iskustva uspjeha i povjerenja u sebe (u svezi s tim ciljem vidi: vrednovanje učeničkih postignuća). Ovaj je aspekt iznimno važan za osiguravanje i njegovanje emocionalne i psihičke stabilnosti adolescenata.

1.4.4.4. Stjecati i vježbati unutarnju kontrolu (samodisciplina, mišljenje i djelovanje prema vlastitim vrijednosnim mjerilima)

Ovaj se cilj ostvaruje postupno i opravdava se zahtjevom da učenik treba živjeti u zajednici i doživljavati sebe uvijek kao dio jedne cjeline, ali da on nije onaj koji se toj cjelini samo prilagođava, nego je ponajprije onaj koji u njoj stoji odgovorno i aktivno. To znači da o njegovu ponašanju ovisi kako će ta cjelina izgledati. Za to je potrebno školu uspostaviti kao cjeloviti socijalni organizam, u kojemu se učenik osjeća sigurnim i jednakopravnim, omogućiti mu iskustvo pravednosti, poštovanja, uvažavanja, slobode mišljenja i ponašanja, činjenja za svoju dobrobit i za dobrobit drugoga, donošenja moralnih prosudbi i odluka. Ovaj se obrazovni cilj razvija postupno: od izvana vođenog ponašanja (preko oponašanja uzora) preko postavljanja u upit svih autoriteta i prosudbe njihove autentičnosti do sposobnosti samostalne prosudbe i djelovanja prema vlastitim vrijednosnim mjerilima (što često ima za posljedicu razgradnju stereotipa, mitova i sposobnost da se socijalne uloge promišljaju na nov način).

1.4.4.5. Stjecati i razvijati socijalne sposobnosti

Suvremeno obrazovanje ne može ostati samo na individualnoj i predmetnoj kompetenciji, nego uključuje i socijalnu kompetenciju koja se razvija putem nehomogenih razreda po sposobnostima, nacionalnosti, spolu, religiji, zanimanju i imovnom stanju roditelja, kao i zajedničkim oblikovanjem školskog života.

Procesima se učenja socijalnih vještina pridaje pozornost u svim nastavnim fazama i aspektima, usmjeravajući se na ciljeve upoznavanja i osvještavanja odnosa:

1. JA i SVIJET, JA i DRUGI; odgovornost za dobrobit drugoga (prema zajednici i prirodnoj okolini)
2. razvijati i vježbati prosocijalno ponašanje: altruizam, empatiju, sposobnost i voljnost slušanja drugoga, uvažavanje i poštivanje različitog mišljenja, poštivanje osobnosti drugoga, poštivanje različitosti drugoga (glede rase, etničke i kulturne pripadnosti, svjetonazora, kulture i sl, - sposobnost suradnje i spremnost za suradnju, sposobnost i spremnost nenasilnog rješavanja sukoba, itd.).

1.4.4.6. Stjecati znanja i razvijati spoznajne sposobnosti i vještine

Predmetna kompetentnost u srednjoj školi razvija se tako da u svojoj završnoj formi omogućava nastavak školovanja i edukacije u području interesa kojeg će učenici razviti tijekom školovanja i odabrati kao svoj životni put po polaganju državne mature. To pretpostavlja osnove znanja o tome kako učiti i primjenjivati učenje za postizanje željenih znanja (intelektualni moment), kulturne sadržaje koji su sredstvo kojim se doprinosi kreativnosti, izražavanju ličnosti te razvoju sposobnosti za učenje i za samoobrazovanje, zatim razvoju mnogostrukih interesa i spremnosti na stalno učenje (voljni moment) i doživljavanju znanja kao vrijednosti (signifikantnost učenja).

1.5. NAČELA WALDORFSKOG KURIKULUMA

Načela su sadržajno povezana s ciljevima i postignućima ili očekivanim rezultatima odgoja i obrazovanja te čine važnu komponentu kojom se osigurava smislena povezanost kurikulumskog sustava i suradničko djelovanje sudionika u procesu izrade i primjene waldorfskog kurikuluma.

Načela kurikuluma su:

- osiguravanje kvalitetnog općeg i cjelovitog odgoja i obrazovanja
- poštivanje ljudskih prava
- multikulturalizam, tolerancija i poštivanje različitosti, očuvanje i razvoj vlastitoga povijesnog i kulturnog naslijeđa i nacionalnog identiteta
- kompetentnost i profesionalna etika
- znanstvena utemeljenost kurikuluma
- demokratičnost (uključenost i odgovornost širokog kruga sudionika i korisnika obrazovanja)
- horizontalna i vertikalna povezanost i prohodnost
- cjeloživotno učenje
- obrazovanje, odgoj i osposobljavanje usmjereni na individualni razvoj učenika
- postizanje ishoda učenja vertikalno nakon završenog školovanja koji osiguravaju polaganje državne mature

1.6. OPĆE DIDAKTIČKO-METODIČKE ODREDNICE NASTAVNOG PROGRAMA

- Odgovornost za ostvarivanje odgojnih zadaća i obrazovnih ciljeva uključuju osiguranje:

Biološko- životnih uvjeta:

- hrana – voda – kretanje -zrak
- zaštita od nesreće/povreda
- praćenje radnog ritma učenika
- zaštita od velike buke i štetnih utjecaja zagađene okoline
- sprječavanje jednostranog tjelesnog opterećenja
- primjereni higijenski uvjeti
- primjereno intelektualno opterećivanje
- zdravstvena zaštita

Psihosocijalnih uvjeta:

- prihvaćanje
- razumijevanje
- savjetovanje
- mogućnost napredovanja

- jednakopravnost
- pravo na slobodno izražavanje mišljenja
- mogućnost samoodređenja
- mogućnost za afirmaciju
- poštivanje osobnosti
- dobra školska i razredna klima

Uvjete za intelektualni razvoj i razvoj kreativnosti:

- raznolika obrazovna ponuda
- individualizacija procesa učenja (sadržaja, metoda, vremena).
- poticanje divergentnog mišljenja
- materijali za učenje

U skladu s ovim odrednicama organiziraju se procesi učenja i poučavanja u waldorfskoj srednjoj školi.

1.7. PROCESI UČENJA I POUČAVANJA

Učenje i podučavanje se poimaju kao cjelovita i konkretna djelatnost u kojoj nastavnik stoji u ulozi onoga koji cijelim svojim bićem (znanje, pedagoški takt, pedagoška etika) sudjeluje u pedagoškom činu i koji zajedno s učenikom uvijek iznova stvara situaciju dijaloga između učenika i svijeta (čiji dio predstavlja i on sam). Mnogobrojni nastavni sadržaji imaju instrumentalni karakter, tj. ne poimaju se kao cilj po sebi nego kao pedagoško sredstvo. Teorijski, praktični i umjetnički nastavni predmeti strukturirani su tako da (prema mogućnostima) odgovaraju učenikovoj spremnosti za učenjem i fizičkom aktivnošću.

Didaktika (metodike) učenja i poučavanja od 1. do 4. razreda srednje waldorfske škole temelji se na ritmičkoj izmjeni triju faza svakog samostalnog procesa u upoznavanju, razumijevanju i savladavanju gradiva:

- fenomenološko doživljavanje, promatranje, eksperimentiranje
- prisjećanje, opisivanje, karakteriziranje i započinjanje dijaloga
- obrazovanje sposobnosti analitičkog i kritičkog mišljenja i zaključivanja

Pojedini postupci iz navedene tri faze učenja i poučavanja raspoređeni su tijekom epoha u dva dana: nakon doživljavanja, promatranja, eksperimentiranja (1) dolazi opisivanje temeljnih značajki i postavljaju se pitanja tj. počinje dijalog i kritička analiza (2), a potom se napravi pauza, u kojoj se učeniku daje mogućnost da i tijekom spavanja napravi odmak od gradiva. Tek sljedećeg dana realizira se treća faza u procesu učenja. Na taj način nastoji se uvažiti polaritet sna i budnosti, budući da sam razvoj ne samo kognitivnih nego i emocionalno-konativnih sposobnosti pretpostavlja interakciju pamćenja i zaboravljanja, svjesnog i nesvjesnog, spavanja i budnog stanja.

Drugo značajno načelo kojim se rukovodi učitelj u kreiranju procesa poučavanja i učenja je načelo egzemplarnosti - obvezuje na promatranje i spoznaju pojedinačnog u okviru cjeline (sintetički proces). Na toj se osnovi razrađuje *platforma* za učenje u koncentričnim krugovima. Konzekventno tomu naglasak ne može biti na količini pozitivnog znanja, nego na izboru sadržaja koji će biti dostatna osnova za stjecanje i usavršavanje sposobnosti samostalnog učenja i zaključivanja.

Navedeni didaktički principi mogu se optimalno realizirati samo u didaktičkom obliku nastave po epohama, koji učenicima i učiteljima omogućuje da određene sadržaje iz prirodne ili društvene sredine proučavaju kontinuirano tri do četiri tjedna svaki dan u jednom blok-satu koji traje 110 minuta. Nastava po epohama omogućuje da učenici određenu temu prouče temeljito i iz različitih perspektiva, a da se tijekom toga rada ne izgubi jednom potaknuti interes i koncentracija. Tipični predmeti nastave po epohama su: hrvatski jezik, matematika-geometrija, zemljopis-gospodarstvo, povijest, biologija, kemija i povijest umjetnosti. Za one nastavne predmete koji potrebuju kontinuirano vježbanje prikladnom se drži predmetno-satna forma nastave (jedan predmet-jedan sat). Ovaj oblik nastave se održava za tjelesni i zdravstveni odgoj, glazbenu kulturu, likovnu kulturu. Također u određenim sadržajima dolazi do izražaja i kontinuirana vježba i promišljanje te se nastava fizike, etike i religijske kulture, sociologije i filozofije uz dopunske elemente nastave iz matematike, hrvatskog jezika, povijesti, zemljopisa, biologije i kemije u kojima se vježbaju i obrađuju sadržaji vezani uz kompetencije polaganja državne mature, također organizira kao predmetna nastava.

Budući da je nastavni plan izveden iz generalne situacije razvojnog stupnja (uzrasta), on je za sve učenike obvezatan. Potencijalno svaki sadržaj primjeren razvojnim potrebama učenika može biti osmišljen i ponuđen kao fakultativni (izborni) program. Tako se potreba učenika za intenzivnijim bavljenjem određenim područjima zadovoljava onda kada je ta potreba izražena i/ili prepoznata, a ne kao "ponuda" obveznog izbora.

Od učitelja se zahtijeva da pronađe egzemplarni sadržaj koji je primjeren općim i pojedinačnim ciljevima waldorfske opće-obrazovne srednjoškolske edukacije te koji je primjeren za njihovu dob. Kako je poznavanje razvojnih potreba učenika i interesa učenika pretpostavka za izbor sadržaja (ali i načina učenja i poučavanja) učitelj treba biti stalno u neposrednom kontaktu s učenicima i nastojati ostvariti što neposredniji "susret" učenika i nastavnog sadržaja. To je i razlog za individualizaciju raširene uporabe "pasivnih" nastavnih sredstava (udžbenika, sekundarni izvori, audiovizualna nastavna sredstva), jer oni oslabljuju kontakt učitelja i učenika i zbiljnost donose u već transformiranom obliku. Učenik tako uz pomoć didaktičkog materijala koje osigurava učitelj, uči sam sažimati gradivo, izdvajati bitno, sistematizirati, praviti protokole u skraćenom obliku, opisivati procese, opisivati promatrane pojave, koristiti dokumente, služiti se literaturom, vizualizirati sadržaj itsl. U rezultatu nastaju bilježnice pojedinih epoha. Odgojna vrijednost ovog pristupa je u jačanju pedagoškog odnosa učitelj-učenik, razvijanju povjerenja u učitelja, razvoja samosvijesti učenika i povjerenja u vlastitu sposobnost konstruiranja znanja (J. Piaget).

Orijentacija na signifikantno učenje tj. na učenje koje je relevantno za život i koje uvažava stvarna iskustva učenika zahtjeva i takav pedagoški aranžman koji nudi mogućnosti sudjelovanja u svim životnim područjima i stjecanja iskustva iz raznih područja. Mnogostruka različitost omogućuje raznolike procese učenja i zahtjeva različite oblike diferencijacije. Diferencijacija nastave ili didaktičko-metodička diferencijacija obuhvaća nastavne postupke koji se uspostavljaju u skladu s načelom uvažavanja individualnih razlika među učenicima glede njihovih mogućnosti za učenje. U waldorfskoj se školi (u načelu) provodi samo didaktičko-metodička diferencijacija i to (primarno) glede razlike u sposobnostima (intelektualnim, čuvstvenim, voljnim), temperamentima, interesu za određene zadatke, tempu učenja, raznim vrstama nadarenosti odnosno poteškoća u razvoju. Može se provoditi u odnosu na jedan kriterij ili tako da se kombinira više kriterija pa se dobiva kompleksna i fleksibilna diferencijacija. Mogućnosti unutrašnje diferencijacije su sadržajne i organizacijske. Prve obuhvaćaju podjelu nastavnog sadržaja na temeljni (obvezni) i dodatni dio i to prema kvantitativnoj (opseg sadržaja) i kvalitativnoj (dubina, intenzitet) strani, s naglaskom na teorijskim sadržajima ili na praktičnim radovima. Veća didaktička fleksibilnost nastave se postiže izmjenom nastavnih metoda i/ili njihovim kombiniranjem, kombiniranjem individualnog, sa frontalnim i/ili grupnim radom i radom u parovima. Posebnost pristupa diferencijaciji u waldorfskoj pedagogiji, koja kao i službena pedagogija uvažava i njeguje različitost u sposobnostima, u tome je što ona polazi od zahtjeva za diferencijacijom (individualizacijom) odgojnog postupka i vezano uz razlike u temperamentima, po spolu, i socijalnom razvoju učenika.

Pristup poučavanja u predmetima kurikuluma koji spadaju u STEM područje (od engl. Science, Technology, Engineering, and Mathematics)

U waldorfskim školama, znanstveni predmeti su integralni dio kurikuluma, koji se temelji na razvoju cjelovitog i harmoničnog pojedinca, što znači da se razvoj intelektualno-analitičkih vještina i znanja ne nameću kao najvažniji ishod waldorfskog kurikuluma. Fizika, kemija, matematika i druge prirodoslovne discipline se primjerice, poučavaju se na interdisciplinarni način koji se čvrsto temelji i na tzv. fenomenološkom pristupu. Ovaj je pristup dobro razrađen u waldorfskoj metodi, o njemu je pisao i Wilfried Sommer iz waldorfske pedagoške sekcije u Kasselu (njemačka). Naime, koncept "fenomenološki" skreće pozornost na činjenicu da oni fenomeni i nizovi fenomena koji imaju potencijal otkrivanja univerzalnog sadržanog u pojedinom postaju središte procesa učenja u nastavi. Na taj način se može opisati pristup glavnom bloku lekcije ove grupe predmeta. U drugom koraku nastavnog procesa, detaljnije se ispituju uvjeti ili odlučujući čimbenici za opservirani fenomen. Značajni aspekti se naglašavaju kroz eksperimentalne korake, a fenomeni se pozicioniraju unutar okvira onoga što smo prepoznali kao nužne uvjete za opservirano. U tom procesu djeca mogu uz pomoć učitelja samostalno spoznati elemente i aspekte povezanosti koji su bitni za opserviranu pojavu te mogu pojmiti pojavu. Treći je korak konceptualizacija koja je proizašla iz prirodno oblikovanog znanstvenog procesa. Ovom pristupu svojstvena je bliskost prirodnom. Važno je vježbati pozornost učenika na ono što doživljavaju kroz osjetila, važno je da nauče uživati u

mnogostrukom pojavljivanju pojavnog svijeta, nauče prikazati fenomene i pristupati konceptualizaciji na temelju percepcija. i iskustva. Primjerice, učenje fizike uključuje eksperimente i primjere iz stvarnog svijeta. Učenici uče osnovne fizikalne zakone, poput zakona o kretanju, sili i energiji, no istovremeno se potiču na kreiranje zamisli za vlastite eksperimente kako bi mogli konceptualizirati istraženo i bolje razumjeti teoriju. Učenici samostalno izrađuju jednostavne električne krugove, konstruiraju strojeve ili grade modele iz fizičke teorije. Waldorfske škole pristupaju učenju fizike ne samo kroz apstraktne koncepte, već kroz cjelovit pristup koji uključuje razvoj kreativnosti, praktičnih primjena i razumijevanja teorija i zakonitosti. Nadalje, primjer učenja matematike u waldorfskim školama potiče kreativno razmišljanje i primjenu u stvarnom svijetu. Osim standardnih matematičkih problema, učenici se potiču na korištenje kreativnih metoda, poput crtanja i modeliranja, kako bi bolje razumjeli matematičke koncepte. Waldorfski pristup matematici uključuje razvoj intuicije i razumijevanja o tome kako matematika nije samo skup formula i pravila, već da ima veliku primjenu u svijetu oko nas. Waldorfski kurikulum sadrži i druge znanstvene predmete, poput biologije, kemije, geografije, astronomije i druge, koje se također kao i fizika i matematika poučavaju fenomenološki, interdisciplinarno i korištenjem mješovitih metoda učenja (engleski 'blended learning'). Upravo je pristup hibridnim metodama poučavanja u waldorfskoj pedagogiji nevjerojatno dobro razrađen i njime se postiže prije svega razvoj kreativnosti, praktičnih vještina i ne manje važno društvene odgovornosti kod svih učenika. Primjerice, okruženje za učenje u stvarnom svijetu nadopunjuje se učenjem u učionici, a ne obrnuto (vidjeti kasnije razrađeno pod izvanučioničke aktivnosti i mješovito poučavanje).

1.8. HORIZONTALNA I VERTIKALNA ORGANIZACIJA NASTAVNIH SADRŽAJA

Kada se kurikulum čita horizontalno, onda se uočavaju u temama različitih nastavnih područja uporišne točke jedne školske godine. Te uporišne točke su izvedene iz razvojnih potreba određenog uzrasta i vezano uz teme i opseg uvažava se cjelokupni razvoj djeteta. Iz tog nastaje jedinstvo i koncentracija u didaktičkom nastojanju. Logična posljedica koncentracije i koordinacije nastavnih sadržaja je organizacijski oblik nastave po epohama, u kombinaciji sa predmetnom nastavom i primjenjim-umjetničkim aktivnostima (mišljenje, osjećanje i djelovanje/izražavanje). Kroz međusobne odnose nastaje pokretljivost i živost u mišljenju, koje potiču i zahtijevaju svi waldorfski učitelji samim pedagoškim aranžmanom i zajedničkim nastojanjima.

U kronološkom slijedu jednog predmeta tijekom svih razreda zaokružuje se i razvija kompletna slika razvoja djetetovih sposobnosti, mogućnosti i znanja kao nastavak osnovnoškolskog obrazovanja i edukacije. Pritom se kurikulum prvog i drugog razreda srednje škole zrcali na kurikulum 7. i 8. razreda osnovne waldorfske škole s jakim naglaskom na razvoj mišljenja i razumijevanje materijalnih aspekata čovjeka i prirode osobito kroz prirodoslovno-matematičke predmete. Put ide od fenomenološkog promatranja i doživljaja prema konkretnom i racionalnom načinu mišljenja. Pritom se ne teži postići mirnoća i privid statičnog kretanja, nego, naprotiv prikazati sva oprečnost, dinamičnost pa i dramatičnost

događanja ne samo u prirodi već i društvu (društveno-humanistički predmeti). Čovjek se naime, u waldorfskom kurikulumu oslobađa prema svijetu u svim aspektima svojih sposobnosti, u mjeri kojoj mu to dozvoljavaju vlastiti kapaciteti i talenti, te se ne svodi na pukog promatrača koji usvaja i potom reproducira nastavne sadržaje.

U skladu s holističkim principima i poštivanjem ljudskih razvojnih faza u srednjoj školi je fokus stoga na razvoju samostalnog, kritičkog i integrativnog mišljenja, kreativnosti i empatije, koji se razvijaju i njeguju kako prirodoznanstvenim predmetima (biologija, kemija, fizika, matematika, zemljopis, astronomija, geologija), tako i društvenim (povijest, povijest umjetnosti, sociologija, filozofija, etika, psihologija, logika), umjetničkim (slikanje, crtanje, kiparenje, modeliranje, grafika, drama, recitiranje, ples, euritmija) i praktično-radnim predmetima (održivo vrtlarenje i poljoprivreda, pošumljavanje, mjerenje zemljišta, socijalni i radni praktikumi, elementarne vještine kućnog majstora, obrada drva, kamena i metala). Naime, množina umjetničkih, radnih i spoznajnih predmeta s fenomenološkom metodom učenja, razvija višeslojnu i bogatu osjetilnost, osjećajnost i mišljenje na, i o stvarnim, konkretnim pojavama i procesima. Stoga je nastava zanimljiva jer a) adolescent ima prilike samostalno otkrivati čuda, b) svatko nađe znanstveno, umjetničko ili radno područje koje baš njemu/njoj odgovara i zanima, c) daje se vremena za poniranje i promišljanje, d) čuje se njihov glas jer učenici imaju prilike izraziti na različite načine svoj doživljaj i promišljanja o proučavanome, e) tako predmetno široki i međupovezani kurikulum uz mogućnost učenicima da dubinski proučavaju međupovezanosti u svijetu prikladno njihovim intelektualnim, emotivnim i moralnim razvojnim kapacitetima dovodi ih do ljekovitog uvida o smislu u svijetu i sebe u svijetu.

1.9. NASTAVA I OSTALI ODGOJNO-OBRAZOVNI OBLICI RADA

Obzirom na obvezatnost, nastava se dijeli na REDOVNU NASTAVU I IZBORNU, a obzirom na način organiziranja nastave postoje:

1. GLAVNA NASTAVA
2. PREDMETNA NASTAVA

GLAVNA NASTAVA

- hrvatski (1.- 4. razred)
- matematika (1. -4. razred)
- biologija (1.- 4. razred)
- povijest (1.- 4. razred)
- kemija (1. i 4. razred)
- geografija (1.- 4. razred)
- povijest umjetnosti (1.- 4. razred)

PREDMETNA NASTAVA

- fizika (1.- 4. razred)
- glazbena umjetnost (1.- 4. razred)
- likovna umjetnost (1.- 4. razred)
- tjelesna i zdravstvena kultura (1.- 4. razred)
- euritmija (1.- 4. razred)
- engleski jezik (1.- 4. razred)
- njemački jezik (1.- 4. razred)
- etika i religijska kultura (1. - 3. razred)
- vrtlarstvo (1. razred)
- informatika (2.-4. razred)
- sociologija (3. razred)
- filozofija (4. razred)
- politika i gospodarstvo (4. razred)
- umjetničko oblikovanje (1. - 4. razred)

PROJEKTNA NASTAVA

- Godišnje se u svakom razredu provodi glavni projekt na kraju školske godine sukladno razvojnoj potrebi i kurikulumu.

IZBORNA NASTAVA

- Izborna nastava organizirati će se po potrebi (dodatni strani jezik, informatička pismenost). Od školske godine 2024./2025. uveden je Španjolski jezik kao dodatni izborni sadržaj.

2. ŠKOLSKI KURIKULUM

2.1. IZVANUČIONIČKE AKTIVNOSTI I MJEŠOVITO POUČAVANJE

Člankom 37. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi propisano je da srednja škola može izvoditi izlete i ekskurzije i poduzimati druge odgovarajuće aktivnosti radi ostvarivanja nastavnih sadržaja i postizanja ciljeva i zadaća propisanih Zakonom i kurikulumom škole.

S obzirom na to da je riječ o obliku izvanučioničnog odgojno-obrazovnog rada u sklopu kojeg se ostvaruju odgojno-obrazovne zadaće škole, s planom i programom izleta odnosno ekskurzija potrebno je upoznati roditelje učenika te, s obzirom da roditelji financiraju provedbu, prikupiti pisane suglasnosti roditelja. Obveze učitelja u svezi s nadzorom nad učenicima u izvanučioničnom odgojno-obrazovnom radu jednake su obvezama koje učitelj ima prema učenicima tijekom nastave u školskoj zgradi. Izleti Srednje waldorfske škole u Rijeci organiziraju se u zajedničkom dogovoru učiteljskog kolegija, ali i na prijedlog razrednika. Troškove izleta snose roditelji. Izvanučioničke nastavne aktivnosti, što uključuje i

projektnu nastavu, organiziraju se za sve učenike s ciljem oživotvorenja sadržaja o kojima se uči i jačanje veze sa svijetom. U srednjoj waldorfskoj školi učenici godišnje obavljaju praktičnu praksu kroz za to predviđenu projektnu nastavu u trajanju od 3-7 dana u poljoprivredi i šumarstvu (1. razred), geodetskoj i industrijskoj vježbi (2. razred), društvenoj praksi (3. razred), individualnim i grupnim samostalnim projektima (4. razred).

CILJEVI IZVANUČIONIČKE NASTAVE

1.RAZRED

Poljoprivredni projekt u srednjoj waldorfskoj školi služi osnaživanju duha učenika kroz praktični rad u poljoprivredi. Izvodi se pred kraj nastavne godine i traje 7 dana uzastopno.Učenici skupa s nastavnikom borave tjedan dana na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (OPG) u svom zavičaju. Uvjet je da se OPG ne bavi poljoprivredom na konvencionalni način,ovaj projekt treba biti proveden na gospodarstvima koja se bave poljoprivredom u skladu s prirodnim načelima (biodinamička, ekološka, permakulturna poljoprivreda).

Odgojno-obrazovni ciljevi projekta:

- osnaživanje samopouzdanja učenika
- preuzimanje odgovornosti za vlastito ponašanje u razrednoj skupini
- jačanje tjelesne motorike i stjecanje radnih vještina
- razvoj poštovanja i odgovornosti za prirodni svijet

Stjecanje kompetencija:

- Fizičke kompetencije: učenici prate životni i radni ritam poljoprivrednika, fizičko tijelo im je aktivno kroz cijeli dan stoga treba im je potreban kvalitetan odmor tijekom noći, jačanje mišićnog i koštanog tkiva, doživljaj "zdravog umora"
- Stručne kompetencije: upoznavanje i razumijevanje prirodnih procesa u uzgoju zdrave hrane, razvoj radnih vještina za bavljenje poljoprivrednim umijećem, razvoj vještine planiranja i preventivnog djelovanja u poljoprivredi

Generičke kompetencije:

- učenici provode vrijeme skupa i jačaju svoje odnose i razredni duh, uče poštivati jedni druge i prirodni svijet oko sebe, uče se kompromisima i uvažavanju tuđeg mišljenja, svjesniji su o pojmu proizvodnje hrane od polja do stola

Izleti koji uključuju i obavezni izlet u Firencu podupire ishode i ciljeve predmeta povijest umjetnosti na oživotvoreni način. Obrazovni ciljevi su stoga usmjereni su uočavanje i proučavanje svega što je naučeno u učioničkoj nastavi.

2.RAZRED

Geodezija je tehnika i znanost koja se bavi izmjerom i prikazom Zemljine površine, određivanjem Zemljina oblika i njezina polja sile teže. Geodezija osim u građevini i arhitekturi ima i primjenu u poljoprivredi, šumarstvu i zaštiti okoliša poput primjerice u postupcima uređenja zemljišta i grupiranja čestica te izmjera i inventura šuma. U drugom razredu srednje škole, učenici se mogu i direktno povezati sa metodom geodetske izmjere s obzirom da se nalaze u fazi razvoja u kojoj sebe (osobna 'točka' bivanja) pozicioniraju u odnosu na ostale odrasle ljude ('udaljene' točke). Geodetsko mjerenje se u sklopu ovog projekta provodi u suradnji s geodetom ili geodetima na odabranim lokacijama u prirodnom okolišu.

Odgojno-obrazovni ciljevi projekta:

- podrška pozicioniranju učenika ove dobi u svijet odraslih
- preuzimanje odgovornosti za vlastito ponašanje u razrednoj skupini
- jačanje sposobnosti koncentracije i apstraktnog mišljenja
- osposobljavanje za mapiranje prirodnih površina apstraktnim mišljenjem i kartografskim i geodetskim tehnikama

Generičke kompetencije:

- radeći u prirodnom okruženju (otvoreni prostor), učenici razvijaju vještinu snalaženja i orijentacije u prostoru
- generičke ili transverzalne kompetencije: učenici moraju čitati, izrađivati mapu, intelektualno se posvetiti apstraktnoj transformaciji prirodnog lokaliteta u mape i točke geometrijskog prostora
- fizičke kompetencije: vještina ruku, spretnost, preciznost, koordinacija, razvoj fine motorike ruku i prstiju, osnaživanje neuronskih veza u mozgu i koordinacije oko-ruka
- kognitivne i spoznajne kompetencije: razvijanje vještine opažanja, koncentracije, dubokog interesa, znatiželje i istraživanja, učenje savladavanja problema, razvijanje sposobnosti razumijevanja života, razvoj različitih vrsta inteligencije
- jezične kompetencije: učenici moraju moći uspješno komunicirati s učiteljem i geodetskim stručnjakom što povećava njihove jezične vještine.

Izleti, koji uključuju i obavezni izlet u Firencu podupire ishode i ciljeve predmeta povijest umjetnosti na oživotvoreni način. Obrazovni ciljevi su stoga usmjereni su uočavanje i proučavanje svega što je naučeno u učioničkoj nastavi.

3.RAZRED:

Učenici u trećem razredu srednje škole, spremni su posvetiti se svijetu i doprinijeti rješavanju problema ili poteškoća koje su sastavni dio ljudskog društva na način da ugrade svoj osjećaj empatije u odabrani društveni problem ili izazov. Važno je pri tome da učenici osjete stvarni angažman koji odgovara radnom mjestu te se ovaj projekt provodi na način da učitelji škole dogovaraju realne angažmane u postojećim socijalnim institucijama za manje grupe učenika ili za učenike pojedinačno (institucije uključuju socijalne službe, agencije i udruge koje rade s hendikepiranom djecom i beskućnicima, staračkim domovima i tsl.).

Odgojno-obrazovni ciljevi projekta:

- razvoj socijalnih vještina
- razvoj komunikacijskih vještina
- balansiranje intelektualnog i emocionalnog aspekta učenika
- učenje o društvenim aspektima koji nisu dio redovne svakodnevice

Generičke kompetencije :

- razvijaju se socijalne kompetencije koje uključuju dijeljenje, pomaganje i suradnju kao i pripadajuće vještine koje omogućavaju razumijevanje svoje okoline. Jača se sposobnost kontrole egocentričnog ponašanja i jača se duhovni aspekt čovjeka koji značajno balansira snažni razvoj intelekta u ovoj fazi razvoja.
- fizičke kompetencije: spretnost i izdržljivost • psihološke kompetencije: empatija, strpljenje, odgovornost, suradnja, radne navike, marljivost, disciplina, red, organizacija i planiranje
- kognitivne i spoznajne kompetencije: razvijanje vještine opažanja, učenje savladavanja problema, razvijanje sposobnosti razumijevanja života, razvoj različitih vrsta inteligencije osobito one emocionalne, povezivanje sa znanjima i mudrostima predaka (ukoliko se radi u institucijama sa starijim osobama)

Izleti podupiru ishode i ciljeve predmeta povijest umjetnosti na oživotvoreni način. Obrazovni ciljevi su stoga usmjereni su uočavanje i proučavanje svega što je naučeno u učioničkoj nastavi.

4.RAZRED:

U waldorfskoj se srednjoj školi razredna dramska predstava, kao primjer dobre prakse zajedničkog i autentičnog učenja, timskog rada, obično izvodi na polovici drugog razreda i na kraju četvrtog razreda. Priprema dramske predstave od prvog čitanja do nastupa traje kroz deset tjedana. Zadnji tjedan nastave je u potpunosti posvećen vježbama što uključuje kazališno okruženje. Nastup učenici izvode pred školskim kolegama i roditeljima, te u

- povijest
- zemljopis

2.3. SVEČANOSTI I AKTIVNOSTI U ŠKOLI

Navedene svečanosti i aktivnosti spadaju u redovne aktivnosti waldorfske škole. U pravilu se organiziraju kada je god moguće u suradnji sa Osnovnom waldorfskom školom u Rijeci.

	DOGAĐANJE	NOSITELJI AKTIVNOSTI
RUJAN	-prvi dan škole -svečanost dolaska 1. razreda -Miholje	-učitelji -roditelji -učenici
LISTOPAD/STUDENI	- jesensko uređenje škole	-učitelji -roditelji
PROSINAC	-obilježavanje Adventa - Božićni sajam - Božićna svečanost - stručna predavanja	-učitelji -učenici -roditelji -vanjski suradnici
SIJEČANJ	- Sveta Tri Kralja - uređenje škole	-učitelji -učenici
VELJAČA	- maškare	-učitelji -učenici
OŽUJAK	- pripreme za Uskrs - Uskršnja svečanost	-učitelji -učenici -roditelji
TRAVANJ	-Uskršnji doručak za učenike -dan planete Zemlje	-učitelji -učenici

		-vanjski suradnici
SVIBANJ		
LIPANJ	-završna svečanost 4. razreda (tek od školske godine 2025/2026) -ispraćaj 4. razreda	-učitelji -učenici -roditelji

2.4. Godišnji plan i program rada stručnih skupina za školsku godinu 2024./2025.

2.4.1. Plan rada stručne skupine jezičnih predmeta i književnosti

Članovi stručne skupine:

Maja Zadravec, prof. hrvatskog jezika

Zoja Pranjić-Momirovski, prof. hrvatskog engleskog jezika

Betsy Huljev, dipl. dramaturg

Markus Kutzli, prof. njemačkog jezika

AKTIVNOST	VRIJEME REALIZACIJE	NOSITELJI AKTIVNOSTI
• Izrada aktivnosti za Školski kurikulum • Analiza državne mature	Do početka nastavne godine	Svi članovi
• Utvrđivanja korelativnih tema unutar stručne skupine i međupredmetnih integracija • Prijedlog obveza učenika/ca i ocjenjivanja unutar evaluacije napretka unutar stručne skupine	Rujan -listopad	Svi članovi

• Promocija kulture čitanja i komunikacije organizacijom posjeta knjižnicama Grada Rijeke i tribinama	Kontinuirano do kraja školske godine	Svi članovi a
• Analiza metodologije i rezultata rada	Prosinac	Svi članovi a
• Samoevaluacija rada nastavnika i učenika (prijedlozi za poboljšanje rada)	Kontinuirano do kraja školske godine	Svi članovi, ravnateljica

6.7.2. Plan rada stručne skupine društveno-humanističke skupine predmeta

Članovi stručne skupine:

Tamara Crnko, prof. etike i religijske kulture

Ante Skračić, prof. sociologije, politike i gospodarstva i etike

Anja Smajla, psiholog

Marin Tomić, prof. povijesti

Sandra Kordić, prof. likovne kulture (nastavnica povijesti umjetnosti)

Ciljevi rada:

- Kvalitetno izvođenje nastave prema godišnjem izvedbenom kurikulumu
- Stručno usavršavanje članova stručne skupine
- Osmišljavanje i predlaganje međupredmetnih tema i načina integriranja u nastavne predmete
- Rješavanje odgojno-obrazovnih pitanja

AKTIVNOST	VRIJEME REALIZACIJE	NOSITELJI AKTIVNOSTI
• Izrada aktivnosti za Školski kurikulum • Analiza državne mature	Do početka nastavne godine	Svi članovi

• Utvrđivanja korelativnih tema unutar stručne skupine i međupredmetnih integracija • Prijedlog obveza učenika/ca i ocjenjivanja unutar evaluacije napretka unutar stručne skupine	Rujan -listopad	Svi članovi
• Analiza metodologije i rezultata rada	Prosinac	Svi članovi a
• Organizacija aktivnosti u javnom prostoru o Rijeka psihologije- ″Opusti se i uživaj″- radionica suočavanja sa stresom o Matura pred vratima-što sad?- dodatne aktivnosti za roditelje i učenike o Volontiranje učenika ili posjeta Udruzi „Moje mjesto pod suncem“	Veljača-Lipanj	Anja Smajla, ravnateljica
• Samoevaluacija rada nastavnika i učenika (prijedlozi za poboljšanje rada)	Kontinuirano do kraja školske godine	Svi članovi, ravnateljica

2.4.2. Plan rada stručne skupine prirodoslovne skupine predmeta

Članovi stručne skupine:

Rumenka Markoška, prof. kemije

Ivana Keller, dipl. agronom

Sandra Kraljević Pavelić, prof. biologije

Božidar Kemić, magistar fizike

Biserka Draščić-Ban, prof. matematike

Dolores Kapović, prof. informatike

Ante Skračić, prof. geografije

Ciljevi rada:

- kvalitetno izvođenje nastave prema izvedbenom planu i program
- stručno usavršavanje članova stručne skupine
- osmišljavanje i predlaganje tema interdisciplinarne nastave
- usklađivanje kriterija vrednovanja
- priprema za državnu maturu
- Izvanučionička nastava - dogovor

AKTIVNOST	VRIJEME REALIZACIJE	NOSITELJI AKTIVNOSTI
• Usklađivanje kriterija vrednovanja i kriterija za ispravljanje pisanih provjera na razini predmeta • Izvanučionička nastava - dogovor	Rujan	Svi članovi, ravnateljica
• Izrada aktivnosti za Školski kurikulum • Analiza državne mature	Do početka nastavne godine	Svi članovi
• Rad na aspektima ovisnosti digitalnih tehnologija i elektromagnetskog zračenja u suradnji sa stručnom službom – implementacija	Rujan -listopad	Svi članovi

tema u redovni kurikulum.		
• Utvrđivanja korelativnih tema unutar aktiva i međupredmetnih integracija • Prijedlog obveza učenika/ca i ocjenjivanja unutar evaluacije napretka unutar aktiva	Rujan -listopad	Svi članovi
• Primijena blended learning principa u nastavi biologije (posjeta šumi – analiza ekosustava šume), kemije (posjeta JGL Rijeka) i fizike (posjeta Zvjezdarnici – Trsat)	Prosinac - svibanj	Sandra Kraljević Pavelić, Rumenka Markoska, Božidar Kemić
• Analiza metodologije i rezultata rada	Prosinac	Svi članovi
• Samoevaluacija rada nastavnika i učenika (prijedlozi za poboljšanje rada)	Kontinuirano do kraja školske godine	Svi članovi, ravnateljica
• Plan podjele sati za školsku godinu 2025./2026.	Lipanj - srpanj	Svi članovi, ravnateljica

2.4.3. PLAN RADA STRUČNE SKUPINE UMJETNIČKE GRUPE PREDMETA i TZK

Članovi stručne skupine:

Mladen Zovko, euritmist

Siniša Štemberger, prof. tjelesne i zdravstvene kulture

Sandra Kordić, prof. likovne kulture

Betsy Huljev, dipl. dramaturg

Davide Gugić, prof. glazbene kulture

AKTIVNOST	VRIJEME REALIZACIJE	NOSITELJI AKTIVNOSTI
• Usklađivanje kriterija vrednovanja i kriterija za ispravljanje pisanih provjera na razini predmeta • Izvanučionička nastava - dogovor	Rujan	Svi članovi, ravnateljica
• Izrada aktivnosti za Školski kurikulum • Analiza državne mature	Do početka nastavne godine	Svi članovi
• Posjet Art kinu (poveznica s predmetima hrvatski jezik, engleski jezik, etika)	Svibanj	Sandra Kordić u suradnji s učiteljicama hrvatskog jezika
• Prigodno uređenje škole, izrada dekoracija, slika i crteža za uređenje	Kontinuirano do kraja školske godine	Sandra Kordić, Betsy Huljev
• Doživljajna nastava: posjet umjetničkom ateljeu i praktičan rad, posjet lokalnim muzejima i galerijama	Veljača - lipanj	Svi članovi
• Posjet ljubljanskoj školi i suradnja na oblikovanju i uvezivanju papira (izrada bilježnica)	Ožujak	Sandra Kordić
• Utvrđivanja korelativnih tema unutar aktiva i međupredmetnih integracija • Prijedlog obveza učenika/ca i ocjenjivanja unutar	Rujan -listopad	Svi članovi

3. SAMOVREDNOVANJE ŠKOLE

Samovrednovanje je vrednovanje provedbe školskog razvojnog plana svih sudionika uključenih u njegovo definiranje, praćenje i procjenu, a cilj mu je potaknuti veću samoinicijativnost i kreativnost, poboljšati standarde učenja i poučavanja te povećati odgovornost za postignuće škole.

Ciljevi samovrednovanja:

- razrada strategija, metoda i postupaka za ostvarivanje dogovorenih kratkoročnih i dugoročnih ciljeva koji se prikazuju u školskom razvojnom planu
- praćenje ostvarivanja i vrednovanja provedbe i učinaka razvojnoga plana
- poboljšanje općeg školskog ozračja
- jačanje zajedništva i motivacije svih uključenih
- podizanje razine samostalnosti i odgovornosti škole za vlastiti razvoj

4. METODOLOGIJA SAMOVREDNOVANJA

- suradnja s vanjskim promatračem: članovi Vijeća roditelja
- primjena upitnika za nastavnike, učenike i roditelje – anonimnost odgovaranja, obrada rezultata
- samoanaliza rezimiranje svih rezultata kao temelj za postavljanje razvojnoga plana škola, samovrednovanje – zajedničko završno uočavanje vlastitih prednosti, nedostataka i razvojnih mogućnosti, izrada školskoga razvojnog plana u kojemu se određuju razvojni prioriteti i ciljevi

5. ANALIZE NASTAVNOG PROCESA

CILJ:

- sustavno planiranje, praćenje i analiziranje realizacije nastavnog plana i programa, analiza uspjeha učenika, analiza odgojno-obrazovne situacije u razrednom odjelu.

NAMJENA:

- korelacija i integracija nastavnih sadržaja, osuvremenjivanje nastavnog procesa, poticanje međusobne suradnje i komunikacije između nositelja nastavnog procesa, poboljšanje uspjeha učenika, prilagođavanje nastavnih oblika, metoda i sredstava rada pojedinačnim potrebama učenika, timski rad, koordinirano odgojno i preventivno djelovanje.

NOSITELJI :

- svi učitelji škole, ravnateljica, učenici

NAČIN REALIZACIJE :

- planiranja nastavnog rada na razrednim vijećima, analiza odgojne situacije, analize nastavnog rada na razrednim vijećima na kraju 1. polugodišta i na kraju školske godine, izvješće na kraju 1. polugodišta, izvješće o realizaciji godišnjeg plana i programa rada škole.

NAČIN POHRANE I KORIŠTENJA REZULTATA VREDNOVANJA :

- zapisnici s Učiteljskih vijeća i Razrednih vijeća, pisana izvješća (mjesečne evaluacije) razrednih i višemjesečna izvješća predmetnih učitelja, godišnji materijali rada stručnih skupina škole.

6. RAZVOJNI PLAN I PROGRAM RADA ŠKOLE

6.1. Strategija razvoja Srednje waldorfske škole u Rijeci

Strategija razvoja Srednje waldorfske škole u Rijeci temelji se na specifičnostima waldorfske pedagogije, lokalnim potrebama i društvenim trendovima obrazovanja u društvu koji jasno ukazuju na problem porasta poremećaja mentalnog zdravlja djece i mladih uslijed pojačanog stresa u školama i povećanih očekivanja društva s obzirom na obrazovanje djece i mladih.

6.1.1. Misija i vizija srednje waldorfske škole u Rijeci

- Misija: Razvijanje škole koja osigurava holističko obrazovanje čovjeka i koje razvija cjelovito ljudsko biće kroz njegovanje kreativnosti, kritičkog mišljenja, emocionalne inteligencije i praktičnih i umjetničkih vještina
- Vizija: Postati dio vodećeg kampusa waldorfske pedagogije u regiji, poznat po inovativnim i kvalitetnim obrazovnim praksama od predškoslke dobi do završetka fakulteta

6.1.2. Analiza trenutnog stanja

S obzirom da je škola u samim začecima svog rada, prvih pet godina rada kolegij i management će iskoristiti za analizu i procjenu postojećih i potrebnih resursa, kapaciteta (učitelji, prostor, oprema) i novih potrebnih obrazovnih programa za mlade regije. Istovremeno će se identificirati potrebe zajednice, konkurenciju (druge škole) te prilike i prijetnje iz okruženja (npr. demografski trendovi, promjene u obrazovnoj politici).

Unapređenje financijskog poslovanja Srednje waldorfske škole u Rijeci zahtijeva kreativne pristupe kako bi se nadoknadio nedostatak potpore od strane državnih i lokalnih vlasti. Evo prijedloga konkretnih mjera i strategija:

6.1.2.1. Diversifikacija izvora financiranja

Školarine i donacije roditelja

- Fleksibilni modeli plaćanja: Dalje razvijati postojeći model ponude roditeljima za mjesečno plaćanje školarine, uz dodatne opcije za obitelji s više djece.

- Dobrovoljni doprinosi: Stimulirati donacije putem transparentnih kampanja, prikazujući konkretne projekte koje će sredstva podržati (npr. opremanje učionica ili organizacija izleta).

Donacije i sponzorstva

- Partnerstva s lokalnim poduzećima: Povezati se s lokalnim tvrtkama koje podržavaju obrazovanje i održivost. Ponuditi im promidžbene prilike u zamjenu za sponzorstva.
- Privatni donatori: Stvoriti mrežu podrške među bivšim učenicima, roditeljima i prijateljima škole.

6.1.2.2. Pristup EU fondovima i projektima

- Pisanje projekata za EU fondove: Angažirati stručnjake za pripremu prijava na programe kao što su Erasmus+ (za obrazovne inovacije i razmjenu) i fondovi za održivi razvoj.
- Suradnja s nevladinim organizacijama: Zajednički prijavljivati projekte u područjima ekologije, kulture i društvenog razvoja.

6.1.2.3. Pokretanje dodatnih programa i usluga

Edukativni programi za širu javnost

- Organizirati tečajeve, radionice i seminare za odrasle (npr. umjetničke radionice, waldorfsku pedagogiju, roditeljske radionice).
- Otvoriti školske prostore za vanjske aktivnosti uz naknadu (npr. joga, plesne radionice, konferencije).

Proizvodnja i prodaja školskih proizvoda

- Organizirati školske vrtove i proizvodnju ekoloških proizvoda (npr. povrće, med, ručni radovi) koji bi se prodavali na lokalnim sajmovima.
- Kreirati jedinstvene proizvode poput bilježnica, umjetničkih predmeta ili kalendara izrađenih od strane učenika.

6.1.2.4. Jačanje vidljivosti škole kroz zajednicu

Događaji za prikupljanje sredstava

- Organizacija godišnjih događaja poput humanitarnih koncerata, predstava, sajmova ili sportskih događanja.
- Otvaranje škole za projekte usmjerene prema zajednici (tečajevi stranih jezika i slično)

Volonterski doprinos zajednice

- Aktiviranje roditelja i lokalnih volontera u organizaciji školske infrastrukture i aktivnosti.

6.1.2.5. Osnivanje waldorfske zaklade

- Kreirati zakladu koja bi dugoročno podržavala financijske potrebe škole. Prvi korak planiran u školskoj godini 2024./2025. je osnivanje učeničke zadruge u suradnji sa Osnovnom waldorfskom školom u Rijeci.

- Zaklada može prikupljati sredstva kroz donacije, nasljedstva, i financijske instrumente s povratom.

U školi će se kontinuirano raditi na uspostavi jasnog i redovnog sustava izvještavanja o korištenju sredstava kako bi se povećalo povjerenje među roditeljima, donatorima i lokalnom zajednicom. Ova strategija omogućuje prilagodbu lokalnim uvjetima i oslanja se na snage zajednice, inovativnost i waldorfske vrijednosti.

6.1.3. Razvoj obrazovnih programa

Škola će u narednom periodu raditi na analizi potreba za novim stručnim programima i/ili suradnje sa postojećim obrazovnim ustanovama koje pripremaju mlade za strukovna radna mjesta. Tijekom školske godine 2024./2025. će se provesti analiza moguće suradnje sa Narodnim učilištem u Rijeci (https://nar-uciliste.hr/). Ovaj segment strategije važan je za prilagodba tržištu rada i povezivanje waldorfske pedagogije s modernim izazovima i potrebama lokalne ekonomije.

U kontekstu strategije škola priprema proširenje ponude svojih smjerova i razmatra uvođenje dodatnih smjerova za domare, dadilje i biodinamičke poljoprivrednike.

6.1.4. Profesionalni razvoj učitelja

Kontinuirano usavršavanje učitelja planira se provoditi godišnjim edukacijskim programima škole u suradnji sa waldorfskim stručnjacima i pedagozima. Strateški partner Srednje waldorfske škole u Rijeci u segmentu nacionalne edukacije waldorfskih pedagoga je Srednja waldorfska škola u Zagrebu s kojom će se razraditi model mentoriranja za nove i postojeće waldorfske pedagoge kao jednog od segmenta razvoja kvalitete škole.

6.1.5. Unapređenje infrastrukture

S obzirom na neadekvatnu podršku Grada Rijeke i PGŽ, škola je preko Osnivača (Društvo prijatelja waldorfske pedagogije uRIjeci) pokrenulo pregovore oko formiranja Waldorfskog kampusa u Rijeci u prostorima Pogonske i upravne zgrade Rafinerije nafte (Ulica Milutina Barača, Rijeka 51000). Osiguranjem jedinstvenog prostora za smještaj srednje waldorfske škole u RIjeci zajedno s Osnovnom waldorfskom školom u Rijeci ojačati će se suradnja s lokalnim poduzećima, kulturnim centrima i formirati novo waldorfsko sveučilište.

6.1.6. Promocija škole

Aktivnosti promocije

- Online prisutnost: Aktivno upravljanje web stranicom i društvenim mrežama s ciljem privlačenja novih učenika i učitelja.
- Medijska kampanja: Naglasiti uspjehe učenika i jedinstvene prednosti waldorfske pedagogije. Ovaj segment posebno će se razraditi po maturiranju prve generacije waldorfskih srednjoškolaca.
- Otvoreni dani: Organizacija događaja gdje roditelji i učenici mogu upoznati metodu rada škole. Ovaj segment aktivnosti se planira od školske godine 2026./2027.

6.1.7. Održivi razvoj

Srednjoškolski waldorfski kurikulum promovira inherentno ekološki i samoodrživi pristup životu te će se ovi segmenti posebno njegovati u nadolazećem periodu u skladu s projektnim okvirima RH i EU. Osobito će se poticati održivost kroz ekološke projekte (vrtlarstvo, recikliranje, energetska učinkovitost). Financijska održivost se također nadovezuje na razvoj plana za osiguranje sredstava putem donacija, sponzorstava i projekata EU.

6.1.8. Mjerenje uspješnosti i razvoj sustava kvalitete

Škola će tijekom naredne tri godine postaviti jasne pokazatelje uspjeha, poput:

- Godišnje samoevaluacije
- Broja upisanih učenika
- Unapređenja mentalnog zdravlja učenika
- Povratne informacije roditelja i učenika
- Razvoj novih programa i suradnji
- Sudjelovanje u nacionalnim i međunarodnim projektima

U suradnji s ECSWE unaprijediti će se postojeći Pravilnik o praćenju kvalitete Srednje waldorfske škole u Rijeci u skladu s waldorfskim načelima koji uključujući sljedeće parametre:

- **CILJ** : priprema dokumentacije za samoevaluaciju rada i poslovanja škole
- **NAMJENA** : unapređivanje kvalitete rada i poslovanje škole
- **NOSITELJI** : članovi Nastavničkog vijeća, ravnateljica, Školski odbor
- **NAČIN REALIZACIJE**: različitim metodama i aktivnostima ostvarivati ciljeve Školskog razvojnog plana kroz prioritetna područja, a to su:
  1. rad s učenicima s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (rad s darovitim učenicima i učenicima koji imaju teškoće u učenju i razvoju)unaprjeđenje suradnje s roditeljima
  2. preventivni rad s učenicima (prevencija nasilja, ovisnosti...)
  3. suradnja s predstavnicima lokalne zajednice (PGŽ, Grad Rijeka, Policijska uprava, udruge odgojno-obrazovnih i drugih sadržaja...)
  4. suradnja stručne službe sa vanjskim suradnicima prema potrebi

Način vrednovanja i korištenje rezultata vrednovanja provodi se pomoću školskog razvojnog plana, zapisnika učiteljskog kolegija, pisanih zabilješki, programa preventivnog rada s učenicima, drugih zapisnika, programa Osnivača.

Klasa: 012-01/25-01/1

Urbroj: 2170-1-77-25-1

U Rijeci, 30. siječnja 2025.

V.d. ravnatelja

Sandra Kraljević Pavelić

M.P.

SREDNJA WALDORFSKA ŠKOLA U RIJECI · RIJEKA ·

Predsjednik Školskog odbora

Sandra Kordić